PARAQIT KORRUPSION

Analiza e denoncimeve të pranuara në periudhën prej 01.09.2011 deri 01.09.2012

Kjo analizë përfshin parashtresa të pranuara përmes shërbimeve të projektit "Paraqit Korrupsion" gjatë periudhës prej 01.09.2011 deri 01.09.2012. Në këtë periudhë janë të pranuar gjitsej **199 parashtresa relevante, në fakt 28 parashtresa janë të refuzuar si jo relevante nga gjithsej 227**:

Denoncime nëpërmjet Internet platformes www.prijavikorupcija.org	128
Denoncime të dorëzuar nëpërmjet postes elektronike	35
Denoncime të arritur nëpërmjet Fejsbukut	17
Denoncime direkte telefonike	33
Denoncime nëpërmjet SMS	5
Total:	**227**
Relevante:	**199**

Shumica e parashtresave të pranuara, vijnë nga qytetet më të mëdha në Maqedoni por kemi dhe nga zonat rurale. Sipas vendndodhjes gjeografike parashtresat më së shumti vijnë nga rajoni i Shkupit(29 parashtresa) ndërsa numri më i vogël vijnë nga rajoni i Maqedonisë Verilindore dhe Veriperëndimore.

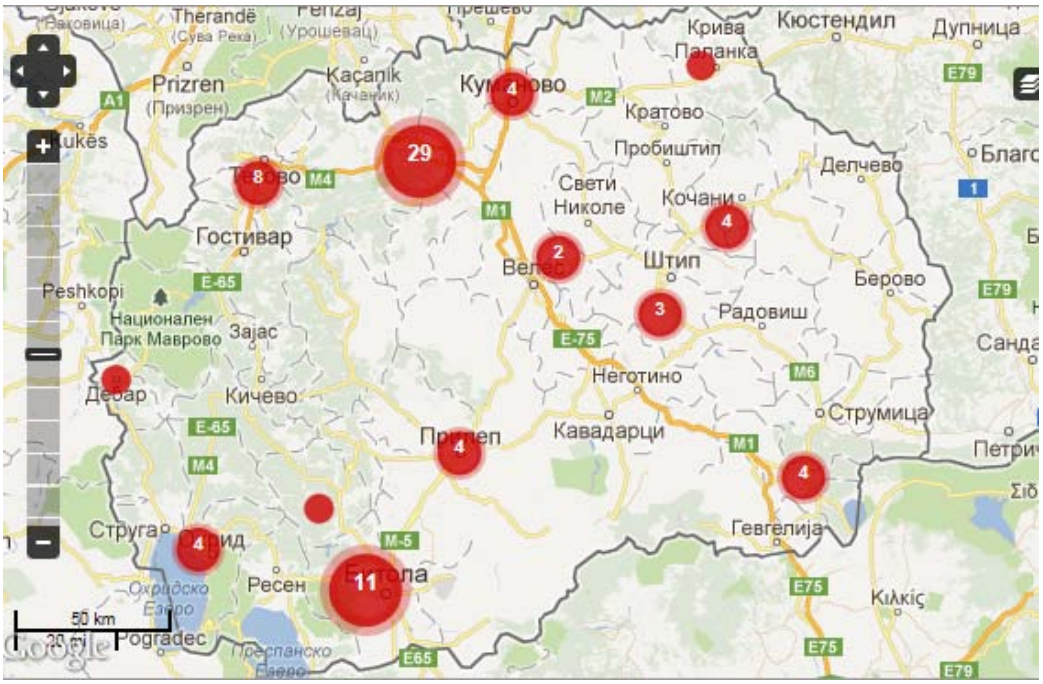

Në numrin total është e dukshme prezenca e parashtresave që janë të pranuar nga zona rajonale ose kanë të bëjnë në zonat rurale(86), që vijë në pah interesi i rritur dhe fushëveprimi i aktiviteteve të biznesit në këto rajone. Shkaku i rritjës së numrit poashtu ka të bëjë me disa kompetenca që janë transferuar drejte komunave, gjëgjësisht menaxhimin me patundshmëri shtetërore ndërtimore.

Në tabelën e mëposhtme është prezantuar numrin e parashtresëave për gjysëmvjetor.

	I	II	vitor	%
Zgjedhje	4	0	4	1,79
Financimi i partive politike	5	2	7	3,13
Dogana	5	5	10	4,46
Shëndetësi	4	7	11	4,91
Arsim	7	5	12	5,36
Policia	7	5	12	5,36
Konflikti interesash	7	7	14	6,25
Blerjet Publike	8	7	15	6,70
Patundëshmëri	9	11	20	8,93
Legjislativë	17	7	24	10,71
Inspekcion/Licenca	10	14	24	10,71
Tatime	13	21	34	15,18
Të tjera	16	21	37	16,52

Shqyrtimi sipas kategorive ku qytetarët ankohen më së shumti

Sferat në të cilat ka më shumë parashtresa është sfera e tatimeve (34 parashtresa ose 15.8%), procedurat inspektoriale (24 parashtresa ose 11%) dhe gjykata (24 parashtresa ose 11%).

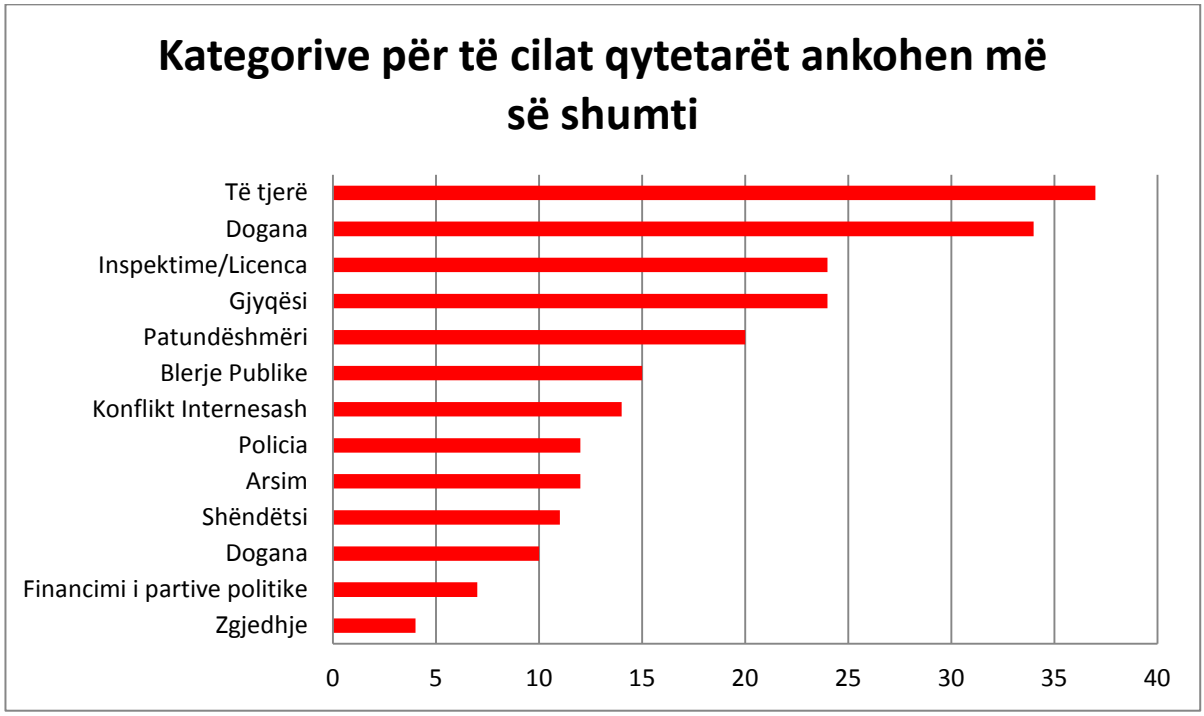

Qytetarët mund të përdorin më shumë se një kategori për të njejtën parashtresë. Gjithsej lejohet të zgjedhin midis 14 kategori.

Një pjesë nga parashtresat (28 ose 12%) nuk japin ndonjë dyshim për korrupsion, për shkak se ata kanë të bëjnë me marrëdhëniet e punës ose rrethana të tjera.

Në lidhje me ankesat e theksuara në parashtresat janë të kërkuar informata shtesë nga kërkuesit në 118 raste.

Qytetarët e (në 35 parashtresa ose 17,5%) kanë shfrytëzuar mundësinë për të treguar „tjetër“ si kategori e cila mundëson vërtetimin e kategorive të reja për të cilat qytetarët nuk kanë qenë të sigurt. Në bazë të të dhënave shtesë gjatë punës, pas secilës parashtresë janë të identifikuar kategorite e reja në të cilët qytetarët mund të paraqesin. Këtu më shumë janë të mbuluar sektori për urbanizëm dhe shitja e tokës shtetrore ndërtimore të Bashkësive Lokale.

Veçanërisht është i dukëshëm numri i parashtresave me ankesa për devijimin nga kushtet për shitjen e tokës ndërtimore me ndryshimin e planeve urbanistike në nivel të Ministrisë për Transport dhe Lidhje si edhe në nivel të Bashkësive Lokale.

Periudha kohore prej gjashtë muajve tregon rritje e parashtresave për ankesat e mos disciplinës fiskale gjegjësisht tatime(prej 13 në 21) dhe mbikëqyrja e inspektoratit (prej 10 në 14). Patundhsmëri gjithashtu shënojnë një vijë që shkon lartë (prej 9 në 11). Në dukje është rrënja e parashtresave lidhur me gjyqësinë(prej 17 deri 7).

Është i dukshme barashpesha e parashtresave lidhur me doganat(5 dhe 5) të cilat në korelacione me kategorite të tjera është relativisht i ulet(total 10).

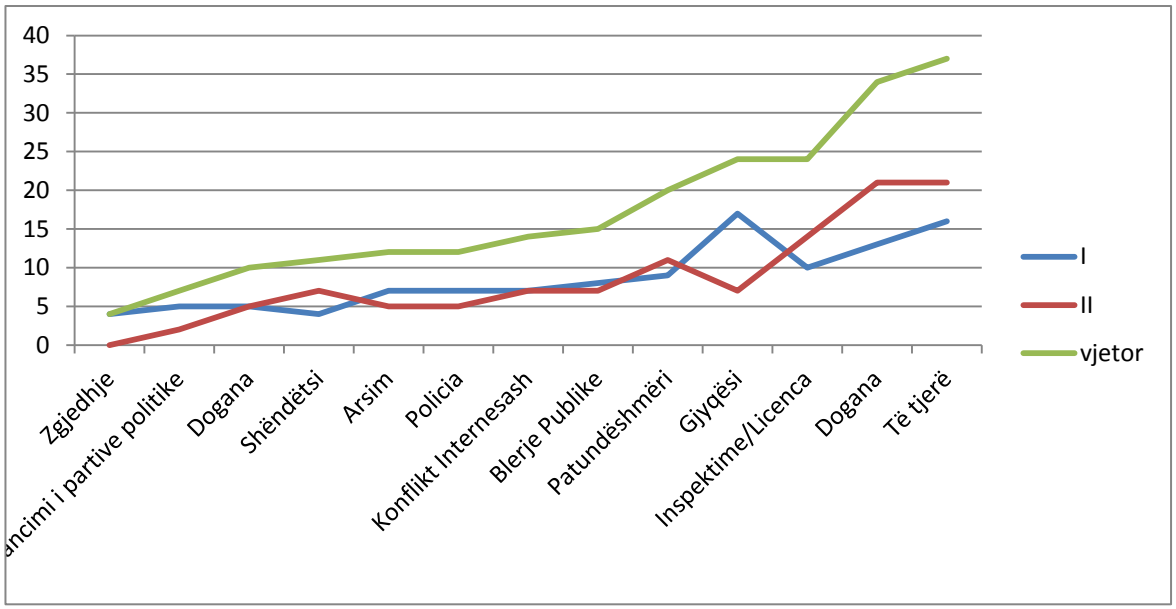

Procedura pas parashtresave të marra

Miratim

Miratimi nënkupton vlerësimin e rëndësisë të ankesave në parashtresat. Kur do vlerësohet nga ana e këshilltarit juridik se ankesat në parashtresa japin dyshim, parashtresa miratohet dhe përmbajtja e saj bëhet e dukshme për të gjithë nëpërmjet uebfaqes www.prijavikorupcija.org.

Të gjitha parashtresat janë të evidentuar në një bazë e përmbledhur me të dhënave gjegjësisht në TI-Maqedonia.

Parashtresat të pranuara nga qytetaret janë të përpunuar rregullisht në një kohë të shkurter-jo më shumë se një javë, dhe statusi i tyre zgjidhet në një numër i madh.

Kur vlerësohet se ankesat në parashtresa japin dyshim parashtresë miratohet dhe përmbajtjen bëhet e dukshme për të gjithë nëpërmjet uebfaqen “Paraqit Korrupsion”

Statusi i parashtresave në procesin e progresit	
miratuar	76
Nuk janë miratuar	123
konfirmuar	27
Nuk janë konfirmuar	172

Në një numër të rastave(73 parashtresa) për shkak të natyrës së procedurës parashtresat të mirratuara janë vendosur në ueb faqen në procesin e vërtetimit

Procedura pas parashtresave të marra dhe të mirratuar përfshijnë shqyrtim të shumëfishtë të ankesave:

- A ka ndonjë informacion në qasje për gjithë publikun në lidhje me parashtresat ose disa elemente të identifikuar në to.
- Në këtë mënyrë janë marrë informacione shtesë të cilat janë përmbajtur në parashtresëin.
- Adresimi tek kërkuesit për dërgimin e informacioneve shtesë

Verifikimi dhe Miratimi

Verifikimi nënkupton analiza individuale dhe veprimi për secilin parashtresë të miratuar nga ana e këshilltarit juridik, dhe sipas nevojës konsultime me ekspertët juridik në fushat të ndryshme të së drejtës ose format të korrupcionit. Në rast ku kemi dyshim të justifikuar për korrupsion, parashtresa konfirmohet ose verifikohet.

Kur aplikimi nuk përmban dekalarata për të cilat nuk është nevojshme të drejtohet tek institucionet, dorëzohet një mendim deri tek qytetarëve me informacion që mund të shfrytëzohet mëtej pastaj publikohet si koment në ueb faqen www.prijavikorupcija.org.

Në 9 raste janë përpunuar analizat të veçanta në lidhje me ankesat me një vështrim të shkurtër i cili është dorëzuar tek qytetarët për nevojat e tyre në procedurat të mëtejshme.

Në bazë të përgjigjeve të marra dhe për shkak të natyrës së ankesave tre parashtresa janë përcjellë për shqyrtimi e mëtejshme

dhe hetim nga ana e organeve kompetente(dy në Zyrën e të Ardhurave publike dhe një në MPB)

Në këtë fazë të procedurës kur parashtresa ka informata të mjaftueshme për të vepruar, shpesh herë veprohet sipas Ligjit për Qasje të lirë në informacione me karakter publik. Ose sipas Ligji për ankesa dhe sygjerime

Kjo pjesë e procedurës mund të zgjatë disa muaj varet nga numri i kërkuesëve prej të cilave është kërkuar ndonje informat dhe koha për tu përgjigjur.

Kërkesat në fakt ankesat janë drejtuar deri tek instuticioneve relevante.

Në lidhje me Parashtresa të pranuara kanë qenë 65 të adresuara tek institucionet relevante.

Përmes Parashtresa dhe kërkesa për qasje të lira në informacione me karakter publik. Gjithsej janë pranuar 41 përgjigje.

Adresime më së shumti (10) ishin drejtuar deri tek Inspektorati Shtetëror Administrativ për kryerjen e inspektimit të jashtëzakonshëm, për shkak se në ankesat në parashtresat është treguar funksionimi i ndonje organi administrativ.

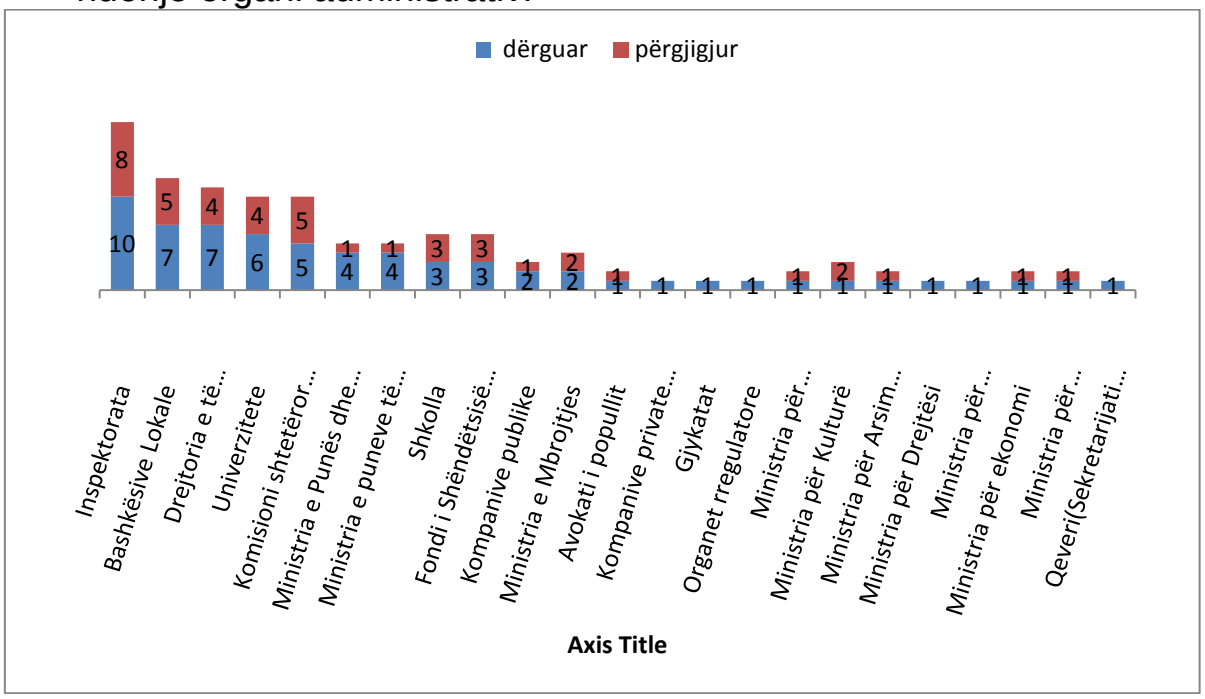

Nga Sekretariati Gjeneral është kërkuar informacion në lidhje me video klipet për turizëm, ndërsa nga regulatori dhe EVNja është kërkuar informacion lidhur me amvisërite që kanë metra të cilat akoma punojnë me dy prerje të tarifave elektrike si edhe për shkëputjen e rrymës së lirë për shkak të metrave të reja.

Me këtë prishet balanci mes qytetarëve në lidhje me kushtet me të cilat ata blejnë rrymë elektrike nga EVN ja.

Tek Komisioni për Parandalimin e Korrupsionit kanë qenë pesë adresime nga të cilat të gjithë kanë të bëjnë me përmbajtjen e saktë në pyetësorët të dorëzuara nga persona nën një detyrim të tillë, ose nëse pyetësorët e përgjithshme janë dorëzuar nga një person i veçantë.

Në marrjen e këtyre veprimeve kemi kushtuar shumë vëmendje nëse kërkuesit e informatave i respektojnë dispozitat për ri-adresimin e Kërkesave drejtuar në një institucion jokompetent deri tek tjetër institucion kompetent, dhe në këtë nuk është vërejtur ndonjë largim nga obligimet ligjore.

Informacione të arrdhura që janë dokumentuar janë vendosur në internet më shfrytezimin e Scribd me të cilin bëhentë dukshëm për publikun.

Në këtë mënyrë aktiviteti i TI-Maqedoni pas parashtresave të marra në uebfaen “Paraqit Korrupsion” bëhet transparrent për të gjithë palët e interesuara, dhe në këtë mënyrë puna e institucioneve është e dukshme dhe përgjegjësia e tyre ndaj qytetarëve.

Si ilustrim për parashtresa dhe puna e Paraqit Korrupsion si edhe efekti prej saj janë të prezantuar dy shembuj:

Shembull 1:

Nga një shtetas i Maqedonisë, i cili banon në SHBA, kemi marrë një parashtresë për shpronësimin e tokës që ka filluar në vitin 2008 është i mbërthyer në administratën dhe ende nuk ka arritur në gjykatë të jetë në gjendje për të përcaktuar çmimin e tokës. Çmimi i ofruar ishte e ulët, dhe madje edhe atëherë tokën ua kanë marrë nga posedim. TI-Maqedonia më 28.08.2012 ka drejtuar denoncim tek Administrata shtetërore e inspektimit. Më 28.9.2012 Inspektorati u përgjigj se gjatë kryerjes së inspektimit të jashëzakonshëm më 17.09.2012, ishte konkluduar që në 07.09.2012 rasti nga viti 2009, në Ministrinë e Financave - UIPR - Departamenti i Procedurave Administrative pranë Gazi Babës ishte dërguar tek Gjykata Themelore Shkupi 2.

Shembull 2:

Denoncimi referohet me Kërkesën e qytetit në mënyrë retroaktive të paguajnë tatimin në pronë për pesë vitet e kaluara. Për këtë pronë i cili është i vendosur në zonën qendrore të qytetit tashmë është paguar rekurs për mbledhjen e tatimit në pronë i liruar nga borxhit tatimor. Pasi nga kërkues kemi marrë dokumentacion e kërkuar që i konfirmon pohimet, nëpërmjet Kërkesës për qasje të lirë në informacioneve me karakter publik I kemi drejtuar deri tek Drejtoria për Trashëgiminë Kulturore. Nga informacioni i marrë është konstatuar se prona e kësaj zone të qytetit nuk gëzojnë këtë lirim nga tatimi.Me një Lajmerim i njfotuam qytetarët se nga viti 2012 prona ka detyrim tatimor, dhe jo vetëm që nuk ka nevojë të paguajnë për pesë vitet e fundit por edhe për ata që kanë paguar kanë të drejtë të kërkojnë rekurs nga qyteti. Kjo vlen për një numër të madh të qytetarëve që janë pronarë të apratamenteve në zonën urbane të rajoni qëndror i dytë të qytetit të Shkupit.